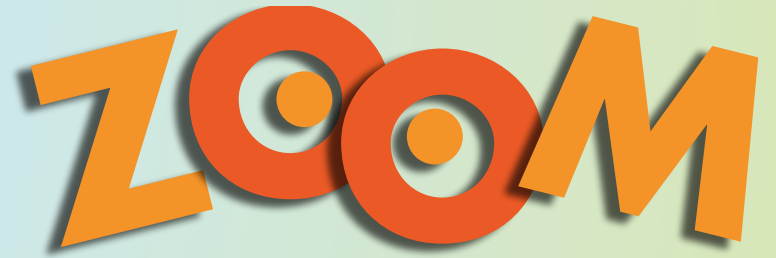

Zoom Svenska och Lgr 11

Läromedlet **Zoom Svenska** åk 4–6 överensstämmer väl med Lgr 11. Utifrån viktiga formuleringar i syftestexten och med hjälp av det centrala innehållet årskurs 4–6 vill vi här tydliggöra att **Zoom Svenska** och uppfyller läroplanens intentioner och kunskapskrav.

Ur syftestexten Lgr11

Undervisningen i ämnet svenska ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt tal- och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för olika syften. Det innebär att eleverna genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för att tänka, kommunicera och lära.

Genom undervisningen i ämnet svenska ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- ▶ formulera sig i tal och skrift,
- ▶ anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- ▶ urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer, och
- ▶ söka information från olika källor och värdera dessa.

Grundtanken i **Zoom Svenska** är att eleverna ska ges många möjligheter att utveckla kunskap genom att läsa och lyssna till olika texter, upptäcka hur dessa är uppbyggda samt reflektera och samtala om texternas innehåll. Läromedlet ger eleverna många tillfällen att utveckla förmågan att skriva, uttrycka egna åsikter och tankar och bearbeta texter för olika syften. Genom att använda **Zoom Svenska** ges eleverna tillfällen till kommunikativa övningar och därmed möjlighet att stärka tilltron till det egna språket.

Under Centralt innehåll årskurs 4–6 nämns vissa kapitel i Zoom som exempel, andra kapitel kunde lika gärna valts.

Centralt innehåll åk 4–6

Läsa och skriva

- ▶ Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både det uttalade och sådant som står mellan raderna.
- ▶ Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar.
- ▶ Olika sätt att bearbeta egna texter till form och innehåll. Hur man ger och tar emot respons.
- ▶ Handstil samt att skriva, disponera och redigera texter för hand och med hjälp av dator.
- ▶ Språkets struktur med meningsbyggnad, huvudsatser, bisatser, stavningstregler, skiljetecken, ords böjningsformer och ordklasser. Textuppbyggnad med hjälp av sambandsord.
- ▶ Hur man använder ordböcker och andra hjälpmedel för stavning och ordförståelse.

I **Zoom Svenska** finns ett rikt utbud av texter valda för att stimulera läsförmågan, förstå texters särdrag, träna lässtrategier, öka intresset och roa. Alla kapitel har tips om inledande samtal, som bidrar till förförståelse och involvering, samt

ett avslutande "frågepaket" som ger eleverna möjlighet att muntligt eller skriftligt tolka och värdera innehåll och förstå budskap. Många kapitel innehåller läsförståelsefrågor som tydligt tränar elevernas förmågor att hitta fakta, värdera eller tolka det de läser – både det uttalade och det som står mellan raderna.

Lässtrategierna djupläsning och sökläsnings presenteras för eleverna i faktatextkapitlet "Verkliga och fantastiska djur" åk 4.

I Zoom ges eleverna många tillfällen att skriva för olika syften. Grundböckerna innehåller inledningsvis texter att läsa och samtala om för att eleverna och läraren gemensamt ska upptäcka texters uppbyggnad och särdrag. Därefter ges uppgifter som stimulerar eleverna att skriva egna texter och som då utvecklar deras förmåga att skapa olika texter och anpassa språket efter skilda syften.

Under presentationskapitlet i lärarhandledningen ger vi en utförlig presentation av det processinriktade skrivandet. Detta ger möjlighet för läraren att tidigt medvetandegöra eleverna om vikten av att ge och få respons och sedan bearbeta sina texter.

Zoom Svenska kopieringsunderlag i stavning, ordkunskap och grammatik ger eleverna möjlighet att utveckla kunskap om språkets normer och uppbyggnad.

Zoom Svenska grundböcker har ett rikt utbud av bilder att tolka, stimuleras av, samtala och skriva om. Eleverna ges tillfällen att skapa serier och filmmanus.

Kapitlet "Ordning bland orden på jorden" åk 4 ägnas helt åt alfabetisk ordning, något som sedan tränas, bland annat i de olika kopieringsunderlagen.

Tala, lyssna och samtala

- ▶ Att argumentera i olika samtalssituationer och beslutsprocesser.
- ▶ Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare, om ämnen hämtade från vardag och skola. Stödord, bilder och digitala medier som hjälpmedel för att planera och genomföra en muntlig presentation. Hur gester och kroppsspråk kan påverka en presentation.

Öppna samtalsfrågor finns i Zooms alla kapitel. Dessa ger många tillfällen till samtal som utgår från elevernas egna erfarenheter och deras vardag. De återkommande samtalen inför och efter varje kapitel skapar en samtalsstruktur som eleverna lär sig känna igen och blir trygga med. Samtalen kan på så sätt utvecklas och eleverna blir medvetna om att frågeställningar och egna åsikter för samtalen vidare.

Hörövningar finns till varje kapitel. Till övningarna finns olika uppgifter som ger tillfälle att formulera tankar och dra slutsatser, både muntligt och skriftligt.

Argumentationer, presentationer och redovisningar finns det många tillfällen att öva på, både enskilt och tillsammans. Eleverna ges särskilt möjlighet att utveckla detta i kapitlen "Tala är guld" åk 4, "Viljan drar halva lasset" och "Tankekartor – bra till mycket" åk 5. Gester och kroppsspråks inverkan på kommunikation tas upp i " Kroppen har tusen språk" åk 6.

Berättande texter och sakprosatexter

- ▶ Berättande texter och poetiska texter för barn och unga från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Texter i form av skönlitteratur, lyrik, dramatik, sagor och myter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
- ▶ Berättande texters budskap, språkliga drag och typiska uppbyggnad med parallellhandling och tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.
- ▶ Några skönlitterärt betydelsefulla barn- och ungdomsförfattare och deras verk.
- ▶ Beskrivande, förklarande, instruerande och argumenterande texter, till exempel faktatexter, arbetsbeskrivningar, reklam och insändare. Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag.
- ▶ Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel webbtexter, interaktiva spel och tv-program. Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag.

Vi har vinnlagt oss om att välja texter av olika genrer och från olika tider. Eleverna får bl.a. möta tidningstexter, roliga historier, fabler, faktatexter, klassiker, spökhistorier, fantasy, poesi, sagor, deckargåtor, skrönor, biografier, myter, reklam, drama och science fiction. Genom dessa texter, våra föreslagna frågor och samtalstips finns många möjligheter för eleverna att utveckla kunskap om texters innehåll, genrer och deras särdrag.

Några exempel: I kapitlet "Såpbubblor och lödder" åk 6 får eleverna kunskaper om hur en tv-såpa är uppbyggd – med parallellhandling, såpans karaktärer och några språkliga drag. I "Mitt livs novell" åk 6 visas novellens uppbyggnad och struktur, i kapitlet "Förskräcklig film" åk 5 ges eleverna tillfälle att upptäcka olika berättartekniska grepp i filmens värld.

Språkbruk

- ▶ Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor och stödord.
- ▶ Ord och begrepp som används för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning.
- ▶ Skillnader i språkanvändning beroende på vem man skriver till och med vilket syfte, till exempel skillnaden mellan ett personligt sms och att skriva en faktatext.
- ▶ Språkbruk i Sverige och Norden. Några varianter av regionala skillnader i talad svenska. Några kännetecknande ord och begrepp i de nordiska språken samt skillnader och likheter mellan dem. Vilka de nationella minoritetsspråken är.

Zoom Svenska innehåller flera kapitel där eleverna får arbeta med synonymer, ordkunskap, ordspråk och talesätt för att de ska ges möjlighet att få ett rikt och nyanserat språk. Retorik, kroppsspråk och värdeladdade ord tränas särskilt i "Tala är guld" åk 4 och i "Kroppen har tusen språk" åk 6. Kapitlet "Tala är guld" innehåller lekar och övningar som underlättar progressionen i det muntliga framförandet, allt för att bidra till att stärka elevernas medvetenhet om och tilltro till den egna kommunikativa förmågan.

"Kornblixtar och tyfoner" åk 5 ger eleverna kunskap om regionala skillnader i talad svenska, slanguttryck och nya ord och uttryck.

Kapitlet "Med vändande post" åk 6 uppmärksammar brevformen och e-mail och sms.

Skillnader och likheter i de nordiska språken finns det möjligheter att upptäcka i "Tur att vi har varandra" åk 5.

De nationella minoritetsspråken presenteras i åk 6 med en hörövning och i lärarhandledningen finns information om språken.

Informationssökning och källkritik

- ▶ Informationssökning i några olika medier och källor, till exempel i uppslagsböcker, genom intervjuer och via sökmotorer på internet.
- ▶ Hur man jämför källor och prövar dess tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

I **Zoom Svenska** möter eleverna tidnings- och faktatexter som på olika sätt utmanar dem att tänka kritiskt. Vi har från åk 4–6 stegrad svårighetsgraden på granskningen, allt från att fundera över en notis rimlighet till att granska en webbsida. Eleverna får tips om hur och var de söker information på internet.

En förutsättning för att granska källor är att förstå skillnaden mellan faktaformuleringar och åsiktsformuleringar. Eleverna möter texter och uppgifter som tränar denna förmåga och de medvetandegörs om hur medier använder sig av primär- och sekundärkällor.

I kapitlen " Vad har hänt" åk 4, "Färska nyheter" åk 5 och "Det stod i tidningen" åk 6 tränas det källkritiska förhållningssättet särskilt.

Genom att använda **Zoom Svenska** (grundbok, övningsbok och kopieringsunderlag) får läraren ett betydande underlag för bedömning av var varje elev befinner sig i förhållande till kunskapskraven.

Zoom Svenska och Lgr 11

Centralt innehåll i svenska år 4–6

Årskurs 4

	Kamrat, bästis, vän, polare	Fatta pennen	Hajar du klyket?	Vad är vitsen?	Tala är guld	I fablemas värld	Verkliga och fantastiska djur	Vild, vildare, vildast	Spöken, finns de?	Ordning bland orden på jorden	Vad har hänt?	Poesi	En resa till landet annorlunda	Hur går du klädd?	I gudarnas och jättarnas värld	Kopieringunderlaget Stavning	Kopieringunderlaget Grammatik	Kopieringunderlaget Ordkunskap	Zoom antologi
Läsa och skriva																			
Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att utskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna.	•					•	•	•	•		•				•				•
Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar.	•	•	•			•	•	•			•	•	•		•				•
Olika sätt att bearbeta egna texter till form och innehåll. Hur man ger och tar emot respons.		•				•			•				•	•	•				
Handstil samt att skriva, disponera och redigera texter för hand och med hjälp av dator.		•				•	•	•				•	•						
Språkets struktur med meningsbyggnad, huvudsatser, bisatser, stavningsregler, skiljetecken, ords böjningsformer och ordklasser. Textuppbyggnad med hjälp av sambandsord.																•	•	•	
Hur man använder ordböcker och andra hjälpmedel för stavning och ordförståelse.										•						•		•	
Tala, lyssna, samtala																			
Att argumentera i olika samtalssituationer.	•				•	•				•					•				
Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare, om ämnen hämtade från vardag och skola. Stödord, bilder och digitala medier som hjälpmedel för att genomföra en muntlig presentation. Hur gester och kroppsspråk kan påverka en presentation.	•		•	•		•	•	•		•				•					
Berättande texter och sakprosatexter																			
Berättande texter och poetiska texter för barn och unga från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Texter i form av skönlitteratur, lyrik, dramatik, sagor och myter som belyser människors villkor identitets- och livsfrågor.	•					•	•	•	•			•	•		•				•
Berättande texters budskap, språkliga drag och typiska uppbyggnad med parallellhandling och tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.			•		•		•	•					•		•				•
Några skönlitterära betydelsefulla barn- och ungdomsförfattare och deras verk.								•					•						•
Beskrivande, förklarande, instruerande och argumenterande texter, till exempel faktatexter, arbetsbeskrivningar, reklam och insändare. Texternas innehåll, uppbyggnad och språkliga drag.							•			•			•						
Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel webbtexer, interaktiva spel och tv-program. Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag.																			
Språkbruk																			
Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor och stödord.	•																		
Ord och begrepp som används för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning.	•	•	•				•					•	•						
Skillnader i språkanvändning beroende på vem man skriver till och med vilket syfte, till exempel skillnaden mellan ett personligt sms och att skriva en faktatext.	•																		
Språkbruk i Sverige och Norden. Några varianter av regionala skillnader i talad svenska. Några kännetecknande ord och begrepp i de nordiska språken samt skillnader och likheter mellan dem. Vilka de nationella minoritetsspråken är.			•																
Informationssökning och källkritik																			
Informationssökning i några olika medier och källor, till exempel uppslagsböcker, genom intervjuer och via sökmotorer på internet.							•			•	•			•					
Hur man jämför källor och prövar dess tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.											•			•					

